

Καβάλα στο χρυσόμαλλο κριάρι, ο Φρίξος και η Έλλη πέταξαν μακριά και γλίτωσαν από τη μηριά τους, την Ινώ, που θέλησε να τους θυσιάσει για να απαλλαγεί από την παρουσία τους. Η Έλλη έπεσε και πνίγηκε στη θάλασσα που ονομάστηκε Ελλήσποντος. Ο Φρίξος έφτασε στην Κολχίδα, θυσίασε το κριάρι και χάρισε το δέρμα του, το «χρυσόμαλλο δέρας» στον εκεί βασιλιά, Αιήτη, γιο του Ήλιου και αδερφό της μάγισσας Κίρκης (που επρόκειτο πολύ αργότερα να βασανίσει τον Οδυσσέα) και της Πασιφάης (της παράξενης γυναίκας του Μίνωα).

Είναι ανάγκη να θυμίσουμε πως, τον ίδιο καιρό, ο θεός του, Κρηθέας, βασίλευε στην Ιωλκό της θεσσαλικής Μαγνησίας. Εκεί είχε καταφύγει και η ανιψιά του, Τυρώ, που γέννησε από τον Ποσειδώνα τον Πελία και τον Νηλέα. Μετά, η Τυρώ παντρεύτηκε τον θείο της (τον Κρηθέα) κι απέκτησε άλλους τρεις γιους με πρώτο τον Αίσωνα που έμελλε να διαδεχτεί τον πατέρα του στην Ιωλκό. Ο Αίσοντας αυτός, πρωτοξάδερφος του Φρίξου, παντρεύτηκε την Πολυμήλα, την κόρη του Αυτόλυκου, γιου του Ερμή. Από την ένωσή τους γεννήθηκε ο Ιάσοντας.

Κάποια στιγμή, ο Πελίας απαλλάχθηκε από τον αδερφό του, Νηλέα, που τον έστειλε στην Μεσσηνία και κατέλαβε τον θρόνο της Ιωλκού με την βία. Φεύγοντας να γλιτώσει την ζωή του, ο νόμιμος διάδοχος, Αίσοντας, ανέθεσε τον μικρό Ιάσωνα στον Κένταυρο Χείρωνα. Μια φεύτικη κηδεία έπεισε τον σφετεριστή ότι ο Ιάσοντας ήταν νεκρός.

Ο Πελίας έμεινε αδιαμφισβήτητος βασιλιάς της Ιωλκού. Έστειλε πρεσβεία στους Δελφούς να ρωτήσει την Πυθία, τι του επιφυλάσσει το μέλλον. Η απάντηση τον καθησύχασε: Η μόνη πιθανή απειλή θα προερχόταν από έναν μονοσάνταλο, έναν άντρα που θα κυκλοφορούσε φορώντας σαντάλι μόνο στο ένα πόδι.

Όλα ξεκίνησαν την ημέρα που ο Πελίας αποφάσισε να τιμήσει τον πατέρα του Ποσειδώνα με θυσία κοντά στην θάλασσα. Έβγαλε διαταγή να είναι εκεί όλοι οι κάτοικοι της Ιωλκού. Ο Ιάσοντας ήταν πια είκοσι χρόνων και όργωνε κάτι χωράφια, όταν έμαθε την διαταγή. Έσπευσε να πάει. Φόρεσε το τομάρι λεοπάρδαλης που είχε, έβαλε τα σαντάλια του κι έφτασε στο φουσκωμένο ποτάμι: Τον Άναυρο ποταμό, σημερινό Ξηριά, που εκβάλλει κοντά στις Αλυκές του Βόλου. Εκεί, μια γριά ανήμπορη του ζήτησε να την περάσει απέναντι. Πρόθυμα, ο Ιάσοντας την πήρε στον ώμο του και την έβγαλε στην άλλη όχθη. Στην διαδρομή όμως, έχασε το δεξί του σαντάλι. Βρέθηκε μονοσάνταλος αλλά είχε την χαρά να

πληροφορηθεί ότι η γριά δεν ήταν άλλη από την Ήρα που έτσι δοκίμαζε την καρδιά του, καθώς μηχανευόταν διάφορα για τον βασιλιά Πελία, ο οποίος δεν την τιμούσε καταπώς έπρεπε.

Στην παραλία, ο λαός της Ιωλκού ήταν ήδη συγκεντρωμένος και περίμενε τον βασιλιά, όταν έφτασε ο Ιάσοντας. Ξανθός, με μακριά μαλλιά, ντυμένος το δέρμα της λεοπάρδαλης και μόνο με ένα σαντάλι, τους άφησε όλους άφωνους. Αναρωτιόντουσαν, ποιος να είναι αυτός ο ξένος, ενώ δεν ήταν λίγοι εκείνοι που πιθανολογούσαν ότι μπροστά τους είχαν κάποιον θεό. Πάνω στην ώρα, έφτασε και ο Πελίας. Είδε κι αυτός τον ξένο, πρόσεξε πως ήταν μονοσάνταλος και χλόμιασε. Γρήγορα ξαναβρήκε την ψυχραιμία του και τάχα αδιάφορα ρώτησε τον όμορφο νεαρό, ποιος είναι κι από πού έρχεται.

Ο Ιάσοντας δεν ήξερε ότι μιλούσε στον θείο του. Με αφέλεια είπε ποιος είναι και συμπλήρωσε ότι ερχόταν να διεκδικήσει την πατρική του περιουσία και τον θρόνο που του ανήκε. Ο Πελίας συγκράτησε την οργή του και ζήτησε κάποιος να δείξει στον Ιάσωνα το πατρικό του. Ήταν ένα άθλιο σπίτι, όπου, κατά μια εκδοχή, εξακολουθούσε να ζει ο πατέρας του, Αίσοντας. Μετά, ο Πελίας αποσύρθηκε κι άρχισε να σκέφτεται πώς θα γλιτώσει από τον μονοσάνταλο.

Αποδείχτηκε στο μέλλον ότι ο Πελίας δεν κινδύνευε ακριβώς από το μαχαίρι του ανιψιού του, παρ' όλο που ο χαμός του είχε σχέση με τα όσα έπραξε ο Ιάσοντας. Η ειρωνεία της τύχης ήταν ότι από τον αρχηγό των μονοσάνταλων χάθηκε ο γιος του Ιάσωνα: Ο γιατρός Άπης που σκοτώθηκε κατά λάθος από τον Αιτωλό! Βασιλόπουλο στην Ηλεία, ο Αιτωλός, μετά τον ακούσιο φόνο, πήρε ένα τμήμα του λαού του κι έφυγε στην χώρα των Κουρήτων, που από τότε ονομάστηκε Αιτωλία, με τους κατοίκους της Αιτωλούς. Πολεμούσαν φορώντας μόνο το ένα σαντάλι καθώς πίστευαν ότι η άμεση επαφή του γυμνού ποδιού με τη γη προσφέρει στον άνδρα δύναμη και ανδρεία και σ' αυτούς είχε πάει ο νους του Πελία, όταν άκουσε τον χρησμό της Πυθίας. Στα χρόνια του Ομήρου, ήταν φημισμένοι πολεμιστές. Σε μετέπειτα εποχές, ξακουστοί ληστές που δεν ορρωδούσαν ούτε μπροστά στους θεούς: Λήστευαν ακόμα και ναούς και ιερά. Λάτρευαν την Αθηνά ως θεά του πολέμου, τον Απόλλωνα, την Άρτεμη, τον Βάκχο, τον Ηρακλή και τον Αχελώο (ποταμό). Κι αργότερα και την ασιατική Αφροδίτη, θεά της ακολασίας.

Για την ώρα, ο Ιάσοντας πήγε στο πατρικό του. Του άνοιξε ο Αίσοντας. Πατέρας και γιος χύθηκαν ο ένας στην αγκαλιά του άλλου, ενώ δάκρυα χαράς κυλούσαν από τα πρόσωπά τους. Τα νέα ταξίδεψαν γρήγορα μακριά κι έφτασαν ως τ' αφτιά των αδερφών του Αίσωνα. Από τις γειτονικές Φερές (σημερινό Βελεστίνο) κατέφθασε αυθημερόν ο βασιλιάς Φέρης με τον γιο του Άδημο και από τη μακρινή Μεσσηνία ο βασιλιάς Αμυθάνας με τον δικό του γιο,

Μελάμποδα. Στήθηκε γλέντι που κράτησε πέντε μέρες.

Την έκτη ημέρα, βασιλιάδες και γιοι εμφανίστηκαν μπροστά στον Πελία, έχοντας μαζί τους τον έκπτωτο Αίσωνα και τον Ιάσωνα. Εκεί, ο ήρωας ζήτησε επίσημα το βασίλειο αφήνοντας στον Πελία την περιουσία που είχε απομείνει στον Αίσωνα. Ο Πελίας ήξερε ότι δεν μπορούσε να αρνηθεί, καθώς προϋπήρχε ο χρησμός της Πυθίας. Προσπάθησε να κερδίσει χρόνο και δέχτηκε υπό όρους.

Κατά μια εκδοχή, ο Πελίας ρώτησε τον Ιάσωνα, τι θα έκανε αν ήταν στη θέση του και μάθαινε ότι κάποιος ήθελε την εξουσία και απειλούσε ότι θα τον σκοτώσει. Πριν να προλάβει ο νέος να σκεφτεί, η Ήρα τον έβαλε να απαντήσει ότι θα έστελνε τον διεκδικητή στην Κολχίδα να φέρει το χρυσόμαλλο δέρας. Αυτό τον πρόσταξε να κάνει και ο Πελίας, χαρούμενος που τόσο εύκολα ξεμπέρδευε μαζί του. Δεν ήξερε ότι η Ήρα μηχανευόταν γι' αυτόν μύρια όσα δεινά που θα του προκαλούσε η Μήδεια, η κόρη του βασιλιά της Κολχίδας, Αιήτη, η οποία μόνον έτσι γινόταν να φτάσει στην Ιωλκό.

(τελευταία επεξεργασία, 5 Οκτωβρίου 2021)